

Nazwa rasy: POLSKI SPANIEL MYŚLIWSKI

(Polish Hunting Spaniel, Epagneul du Chasse Polonais, Polnische Jagd Spaniel, Spaniel de Caza Polaco)

Ilustracji nie należy uznawać za przedstawienie idealnego egzemplarza rasy

Kraj pochodzenia: Polska.

Data publikacji obowiązującego standardu: 01.12. 2016.

Data publikacji pierwszej aktualizacji standardu: 02.07.2024 r.

Klasyfikacja FCI: propozycja - Grupa VIII: Aportery, płochacze i psy dowodne.

Sekcja: 2: Płochacze.

Podlega próbom pracy*

Użytkowanie: Średniej wielkości, żywy, zrównoważony pies, wspaniały towarzysz spacerów, trzyma się właściciela, chętnie buszuje w szuwarach, trawach i zaroślach utrzymując kontakt z przewodnikiem. W łowiectwie wykorzystywany jako płochacz.

Krótki rys historyczny: Pierwsze wzmianki w polskiej literaturze o polowaniu ze spanielami pochodzą z XIX wieku. Spaniele polowały z pieszym myśliwym, towarzyszyły w spacerach i tzw. polowaniu na upatrzonego, bobrowały za kaczkami i aportowały zdobycz. Różne rasy spanieli były sprowadzane na tereny ówczesnej Polski, przy okazji importów gończych francuskich i angielskich do polowań par force. Były to głównie użytkowe springery, cockery, pojedyncze sussexy i field spaniele.

August Sztolcman na początku XX wieku pisze o nich: *„...nie mogły zbyt daleko oddalać się od myśliwego. Ten ostatni wzgląd jest bardzo ważny, gdyż, ... przeznaczeniem spanieli nie jest bezużyteczne w gąszczach wystawianie ptaków, tylko wypędzenie ich bez stójki; rozpędzanie zwierzyny poza obrębem strzałów myśliwego nie miałyby celu”*. To, że tworzyły jeden typ użytkowy świadczy wypowiedź Sztolcmana: *„Wszystkie te rasy służą do jednego celu i bez wielkiej szkody mogłyby zlać się w jedną, pośrednią rasę...”*.

Na dalekiej Syberii hodowali i polowali ze spanielami członkowie znanego rodu Kozięł-Poklewskich. W Nowo-Ukraine hodował sussex spaniele nasz rodak Emeryk Nowicki, stąd rozchodziły się one do Polski i w głąb Rosji.

Najbardziej znaną była księżna Izabella Radziwiłłowa, która w majątku Mańkiewicze na Polesiu hodowała je pod przydomkiem „Lwa”. Importowała wiele cennych springerów z Anglii, w tym najbardziej wartościowego Championa Anglii i zwycięzcę Field Trialsów w 1930 roku ROLICKA of Harting. Miała też springery i cockery ze słynnej angielskiej hodowli „of Ware” H.S. Lloyda i prawdopodobnie walijskie springery. Rezydent w Mankiewiczach generał A. Carton de Wiart również sprowadzał doń springery z Anglii. Hodowla przetrwała do 1939 roku, a po wybuchu wojny spaniele zarekwirowano i wywieziono w głąb Rosji. Krążą o nich do dziś opowieści jako o psach użytkowych.

Psy ras francuskich były mniej znane. Pisze o nich Stefan Błocki (1933): *„W Polsce pojawiają się psy francuskie sporadycznie i przeważnie na ziemiach byłego zaboru rosyjskiego. Na ogół są one delikatniejsze od psów angielskich i niemieckich i wymagają aklimatyzacji”*. Większość z nich była w kolorach brązowo-rudych z łatami i przesianiem, niekiedy z białymi znaczeniami. Wpływ na to miały zwierzęta wyjściowe, często brązowo-łacie i upodobania myśliwych do psa jak najbardziej zbliżonego do kolorów lasu – mało widocznego dla płozonej zwierzyny.

Na początku lat 80. ubiegłego wieku dobre stany zwierzyny drobnej i trudności aprowizacyjne, spowodowały wzrost zainteresowania psami myśliwskimi małych ras. Spaniele okazały się strzałem w dziesiątkę. W tych latach dr Andrzej Krzywiński – naukowiec, przyrodnik, myśliwy i sędzia prób pracy psów myśliwskich, hodujący z przydomkiem „z Szerokiego Boru”, zainteresował się lokalnymi typami spanieli, zachowanych na dawnych kresach Rzeczypospolitej, tu i ówdzie wykorzystywanych w łowiectwie, które odpowiadały dawnym opisom przekazywanym z pokolenia na pokolenie przez myśliwych.

W programie hodowlanym, prowadzonym od lat **80-tych** XX wieku polskie spaniele selekcjonowano pod względem zdolności do pracy **węchowej, wytrzymałości (również w strumieniach, rzekach i zbiornikach wodnych)**, temperamentu i pasji łowieckiej oraz eksterieru.

Wygląd ogólny: Są to psy średniej wielkości o zwartej budowie świadczącej o dużej ruchliwości oraz odporności na trudne warunki pracy głównie na polach, łąkach, w szuwarach, na błotach i wodzie. Pies o dość grubym kośćcu kończyn, zwisających uszach pokrytych frędzlami dłuższych włosów a także piórem na ogonie, brzuchu i z tyłu nóg. Charakterystyczny jest **różnej długości** biały koniec ogona.

Sylwetka psa

Sylwetka sukki

Ważne proporcje: Pies **średniego** wzrostu (co pozwala mu poruszać się niepostrzeżenie w gęstych krzakach i wysokich trawach), o sylwetce prostokątnej, wysokość w kłębie do długości tułowia jest 9:10 - 12. Suki mogą być nieco dłuższe. Stosunek długości kufy do długości czaszki wynosi jak 1:1. Długość kończyn od podłoża do łokcia równa się połowie wysokości w kłębie. Średniej długości szyję optycznie przedłuża wyraźnie widoczny kłęb.

Młoda suka sylwetka

Zachowanie/ temperament: Zrównoważony i opanowany. Jest psem odważnym, aktywnym w pracy. Doskonale, niezmordowanie pracuje w trudnym terenie i w wodzie. Jest inteligentny i łatwy w szkoleniu. Przykuca, czołga się i podpełza, gdy zwęszy ptaki, które respektuje, aż myśliwy da znak. Wypłasza je szczekaniem i skokiem. Nie jest agresywny, ale może być nieufny w stosunku do obcych. Jest doskonałym psem myśliwskim, **rodzinnym**, dobrym kompanem na spacerach i dobrym stróżem. Bardzo lubi obcować z ludźmi i ze znanymi dziećmi.

Głowa: Szlachetna, dość duża, ale proporcjonalna do ciała.

Mózgoczaszka: Tej samej długości co kufa, tylko lekko wypukła. Guz potyliczny dobrze wyrażony.

Stop: Występuje ale jest słabo zaznaczony.

Trzewioczaszka:

Nos: **Brązowy** o dużej trufli nosa wystającej przed wargę. Nozdrza ruchliwe i szeroko otwarte.

Kufa: Pełna, głęboka i dość tępo zakończona. Grzbiet nosa prosty. Okolica podczołowa dobrze wypełniona i ładnie wymodelowana.

Wargi: Górna mięsista, lekko obwisła, całkowicie pokrywająca dość suchą dolną wargę. Kąt wargowy dobrze wyrażony, z wyraźną fałdą.

Szczęki/ uzębienie: Zęby białe, dość duże, szczęki dość szerokie o prawie równoległych odpowiadających sobie szeregach zębów przedtrzonowych i trzonowych, przy siekaczach ustawionych w lekko zaokrąglonym łuku. Zgryz naturalny (nożycowy i dopuszczalny cęgowy). Pożądanе, ale niewymagane pełne uzębienie.

Policzki: Dość suche, wypełnione z widoczną rzeźbą pod oczami, łagodnie przechodzące w dalszą część mózgowioczaszki.

Oczy: Średniej wielkości, niezbyt głęboko osadzone w oczodole o kształcie trójkątnym lub migdałowym i przyjaznym wyrazie, bez widocznych białkówek. W różnych odcieniach orzecha od ciemnego do jaśniejszego. Dość grube powieki ściśle przylegają do oczu.

Uszy: Zwisające, niezbyt szerokie u podstawy (równoległej do sklepienia czaszki), o **umiarkowanej** długości małżowiny sięgającej najczęściej do nosa, przylegają do policzków.

Osadzone są na wysokości zewnętrznego kąta oka lub nieco powyżej. Od podstawy małżowina się lekko poszerza do łagodnie zaokrąglonego końca. Ucho pokryte jest dość długim, miękkim, tworzącym frędzle włosem. Podczas pracy i nasłuchiwania uszy są ruchliwe i noszone nieco wyżej.

Głowa psa widok w przodu

Głowa psa widok z profilu

Głowa suki widok z przodu

Głowa suki widok z profilu

Szyja: Średniej długości, muskularna, o owalnym przekroju, dobrze wpasowana w klatkę piersiową o górnej linii przedłużonej kłębem. Skóra na szyi jest sucha, nie tworzy fałd ani łałoku w okolicy podgardla.

Tułów:

Górna linia: Płynna, bez załamania ani wyraźnych wzniesień.

Kłęb: Wyraźnie wyrażony, łagodnie przechodzący w szyję i grzbiet. U samców wyższy i bardziej zaznaczony **niż u suk**.

Grzbiet: Prosty, bez wklęśnięć ani wyniesień, dość szeroki i dobrze umięśniony.

Lędźwie: Szerokie, muskularne, dopuszczalne lekko wysklepione, średniej długości. U psów starszych, intensywnie **pracujących** grzbiet może być nieznacznie wklęsły.

Zad: Dość szeroki i muskularny, prosty lub bardzo łagodnie opadający do nasady ogona.

Klatka piersiowa: Głęboka (u dorosłych psów często sięgająca poniżej łokcia), o dość długim mostku, wyraźnie poszerzająca się do tyłu, bardzo pojemna o żebrach długich i skośnych. Długość tułowia wynika z długości klatki piersiowej **a nie z długości lędźwi**.

Linia dolna: Linia brzucha tylko lekko podkasana, boki wypełnione, słabizny dość krótkie.

Ogon: Średniej długości, osadzony niezbyt wysoko, sięgający co najmniej do stawu skokowego, pokryty niezbyt gęstym włosiem. **Charakterystyczny jest różnej długości biały koniec ogona.** Od spodu nieco dłuższa chorągiew tworząca rzadkie i niezbyt długie frędzle. W spokoju opuszczony i lekko wygięty w górę; w akcji **noszony nieco** powyżej linii grzbietu.

Kończyny:

Kończyny przednie: Oglądane od przodu są proste i równoległe względem siebie. Odległość od łokcia do podłoża równa połowie wysokości w kłębie

Łopatki: Dość krótkie i skośnie ustawione, dobrze umięśnione, dokładnie przylegają do ciała. Łopatki z ramieniem od frontu tworzą kąt lekko rozwarty.

Ramiona: Kości ramienne podobnej długości co łopatki lub krótsze, ustawione skośnie do tyłu. Wraz z łopatkami łagodnie zamykają boki klatki piersiowej.

Łokcie: Luźno przylegają do tułowia, nie są wciśnięte ani odstające, równoległe względem siebie i osi pośrodkowej ciała, stanowią początek równoległe ustawionych kości przedramion.

Przedramiona: Proste, suche, dość grube, bez zgrubień o owalnym przekroju, dłuższe od kości ramiennych.

Nadgarstki: Suche, zwarte i gładkie, bez nadmiernych zgrubień i śladów zniekształceń.

Śródreżcza: Suche o grubości odpowiadającej nadgarstkom i kości przedramion, widziane z profilu są proste lub jedynie lekko nachylone do przodu.

Łapy: Palce **wyraźnie** długie, sprężyste, mało wysklepione z dużymi grubymi, elastycznymi i jędrnymi opuszkami. **Pazury grube, krótkie.** Na palcach i między nimi dłuższy włos tworzy „kapcie”.

Kończyny tylne: Widziane od tyłu proste, ustawione równolegle do siebie (linie łączące guz siedzeniowy i skokowy odpowiedniej strony). Oglądane z profilu są lekko odstawione do tyłu „za psem”, dobrze ukątowane.

Uda: Niezbyt długie, względem siebie i ciała ustawione szeroko, bardzo umięśnione.

Kolana: Stawy kolanowe suche i dobrze widoczne, kąt między udem a podudziem zaznaczony.

Podudzia: Długości kości odpowiadają udowym lub są krótsze, są dobrze umięśnione.

Stawy skokowe: Wyraźnie zaznaczone, suche, bez zgrubień. Kąt między podudziem a śródstopiem dobrze wyrażony.

Śródstopia: Średniej długości, suche, gładkie i sprężyste, prostopadle ustawione do podłoża.

Łapy: Zwarte, lekko owalne o palcach krótszych niż w kończynach przednich, tylko lekko wysklepionych i podobnie jak tamte sprężystych. Pazury grube, krótkie. Opuszki duże, grube, elastyczne i jędrne. Między palcami dłuższe włosy **tworzą „kapcie”**.

Chody: Ruch kończyn w kłusie powinien być swobodny, elastyczny w stawach, zwinny i równoległy. Kończyny poruszają się w sposób nieskrępowany stawiając dość długie kroki, ale nie powinny być wysoko unoszone nad ziemią. Ruch ma być ekonomiczny. Przy pracy z **przewodnikiem** pies ma zdolność poruszania się sprawnie i szybko nisko nad ziemią na zgiętych nogach, również pełzając i przysiadając na ziemi w połączeniu z nagłymi zmianami kierunku, hamowaniem czy sprężystym skokiem.

Skóra: Niezbyt gruba, bez fałd i zmarszczek, nie tworzy podgardla, ściśle przylega do ciała i na całej swej powierzchni pokryta jest włosiem o różnej długości.

Szata:

Włos: Średniej długości z podszerstkiem, ale nie za długi na głowie i tułowiu. Włos jest prosty miękki, **dopuszczalny lekko falowany**, odporny na niepogodę, pokrywający całe ciało psa, przy czym jest dłuższy na uszach, zewnętrznych i tylnych stronach kończyn, przedpiersiu, dolnej stronie brzucha, fałdzie kolanowym i ogonie tworząc frędzle i odpowiednio „pióro”. Brak jest tendencji włosa do skręcania się czy tworzenie fal. **Niepożądany jest włos kędzierzawy.**

Umaszczenie: Ubarwienie okrywy włosowej to przesiane z różnej wielkości i kształtu łatami – kolor czekoladowy **przesiany, czekoladowy podpalany przesiany. Kolor czekoladowy** o różnym odcieniu. **Psy czekoladowe z przewagą białych łat i niewielkim przesianiem są rzadziej spotykane, ale typowe. Przez podpalania rozumie się znaczenia płowe w określonych miejscach tj. nad oczami, na kufie, przedpiersiu, spodzie ogona oraz w dolnych partiach przednich i tylnych łap i przy odbyciu. Podpalania rozlewające się na inne części ciała są wysoce niepożądane.** Charakterystyczny jest biały koniec ogona.

Wzrost i ciężar:

Wysokość w kłębie: psy: 43 - 48 cm +/- 2 cm
suki: **42** - 44 cm +/- 2 cm

Ciężar: **Masa ciała proporcjonalna do wzrostu i budowy**

Wady: Wszelkie odchylenia od podanego wzorca powinny być uznawane za wady i oceniane w zależności od stopnia nasilenia oraz wpływu na zdrowie, komfort życia psa i jego zdolności użytkowe.

Wady dyskwalifikujące:

- nieuzasadniona agresja lub nadmierna lękliwość,
- deformacje budowy lub zaburzenia charakteru,
- brak typu wymaganego we wzorcu rasy.

Uwagi:

- samce muszą mieć dwa, prawidłowo rozwinięte jądra, całkowicie opuszczone do moszny,
- do hodowli mogą być użyte jedynie sprawne fizycznie i zdrowe psy, o budowie typowej dla rasy.

